

Brytpunktssamtal

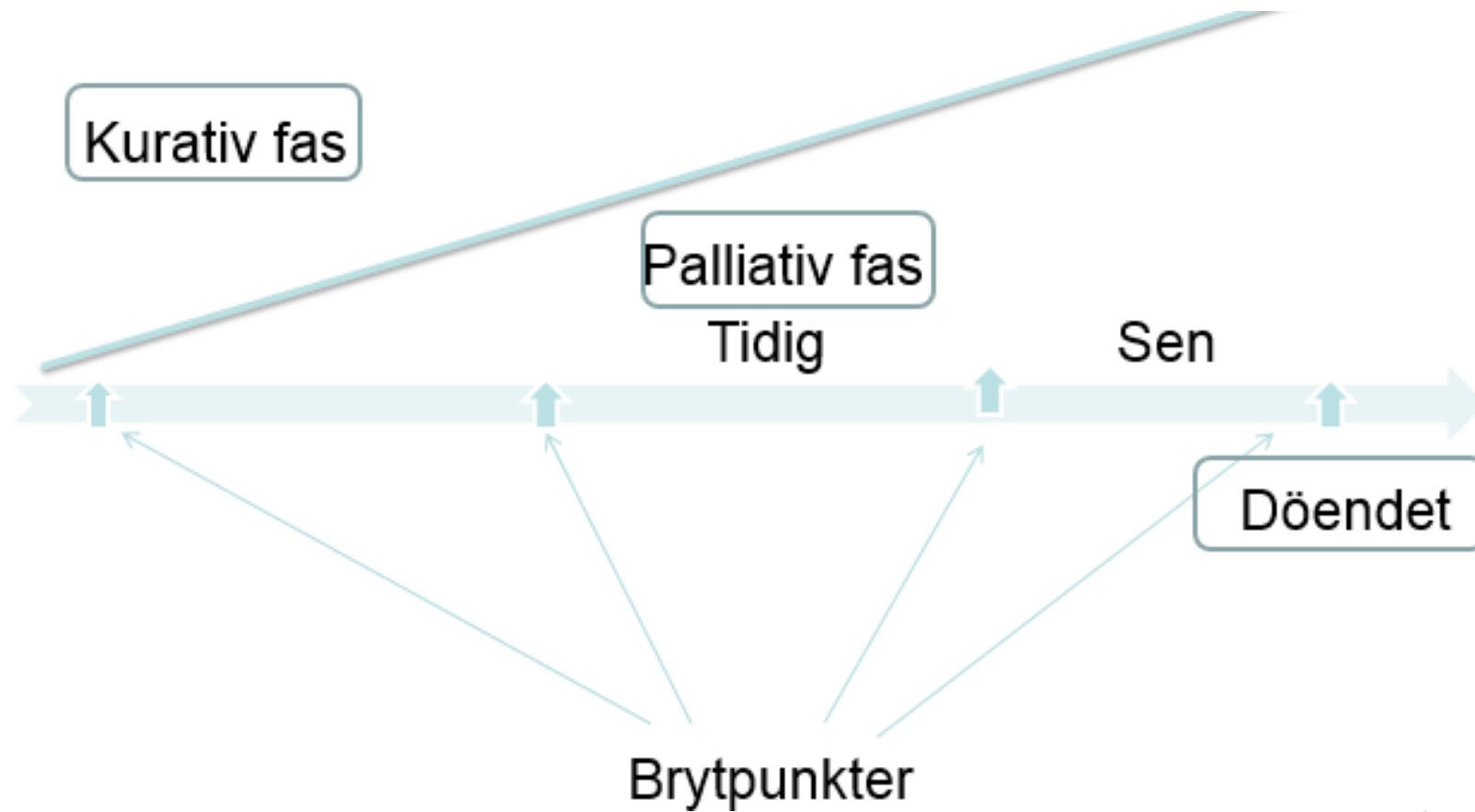

Staffan Lundström, Överläkare, Med dr
Palliativa sektionen och FoUU-enheten Stockholms Sjukhem
FoUU-ansvarig Svenska Palliativregistret

Ämnen:

- ▶ Brytpunktsbedömning
- ▶ Brytpunktssamtal
  - ▶ Definition
  - ▶ Utmaningar
  - ▶ Vinster med brytpunktssamtal

Olika faser

Brytpunkt - definition

- ▶ En gräns där vården **ändrar inriktning och mål**
  - byte av behandlingsintention, kurativ-palliativ
  - övergång livsförlängande till lindrande behandling
  - övergång till vård i livets slutskede
- ▶ Ofta inte distinkt, mer en **process över tid** med successiv förskjutning av vårdens mål.
- ▶ Engagerar **hela teamet** runt patienten

Patientens brytpunkt

Inte alltid densamma som vår...

- ▶ Inte orka äta
- ▶ Inte klara hygien
- ▶ Få KAD
- ▶ Inte klara förflyttning eller bli rullstolsbunden
- ▶ Inte kunna åka till sommarstugan

Brytpunktssamtal - definition

Brytpunktssamtal vid övergång till palliativ vård i livets slutskede:

SoS termbank: samtal mellan ansvarig eller tjänstgörande läkare och patient om ställningstagandet att övergå till palliativ vård i livets slutskede, där innehållet i den fortsatta vården diskuteras utifrån patientens tillstånd, behov och önskemål.

Om det är i enlighet med patientens önskemål erbjuds närstående att delta.

Brytpunktssamtal

- ▶ Vägleder patienten och närstående till en **djupare förståelse** av sjukdomsläget
- ▶ Ett bra förhållningssätt gör det möjligt för patient och närstående att **acceptera budskapet kognitivt och emotionellt**
- ▶ Ofta krävs **upprepade samtal**

Brytpunktssamtal

► Utmaning för läkaren

- Det är svårt ibland att se att någon faktiskt är döende
- Kan kännas som ett nederlag att avsluta behandling
- Rädd att ha fel och ”göra bort sig”
- Rädd att ta ifrån patienten hoppet
- Enklare att fortsätta som inget hänt, risk för ett överoptimistiskt förhållningssätt
- Egen dödsrädsla

Brytpunktssamtal

- ▶ **Utmaning för patienten**
  - ▶ Svårt att ta in, känslösamt
  - ▶ Väcker många frågor om framtiden
  - ▶ Hoppet förändras
  - ▶ Vill inte oroa doktorn

Vinster vid god kommunikation/information

Patient- och närståendeperspektiv

- ▶ Minskad osäkerhet, oro och ångest
- ▶ Ökad följsamhet till behandling
- ▶ Bättre symtomkontroll
- ▶ Ökad livskvalitet
- ▶ Kan ge hopp och ökad balans i tillvaron
- ▶ Tid att förbereda sig och avsluta sitt liv
- ▶ Underlättar närståendes sorgeprocess

Vinster vid god kommunikation/information

Vårt perspektiv - läkare/sjuksköterskor

- ▶ Bättre samsyn och samverkan
- ▶ Minskad stress
- ▶ Minskad emotionell trötthet
- ▶ Mer nöjd på jobbet och mer nöjd med sin prestation
- ▶ Remiss till palliativ vård i rätt tid
- ▶ ...och hälsoekonomiska vinster...

Brytpunktssamtal och hopp

Samtal kring sjukdomens begränsningar och möjligt framtidsscenario hjälper patienten till ökad förståelse av situationen och skapar möjligheter till ett mer realistiskt hopp.

Brytpunktssamtal - riktlinjer

- ▶ Nationella vårdprogrammet i palliativ vård 2012
- ▶ Nationellt kunskapsstöd 2013 (SoS)
- ▶ Termer, begrepp, indikatorer
- ▶ Svenska Palliativregistret (bl a video)

Förändringsarbete i vården

Micaela Kronberg Thor

Specialist sjuksköterska inom intensivvård, organisation och ledarskap

Svenska palliativregistret, analys och utveckling.

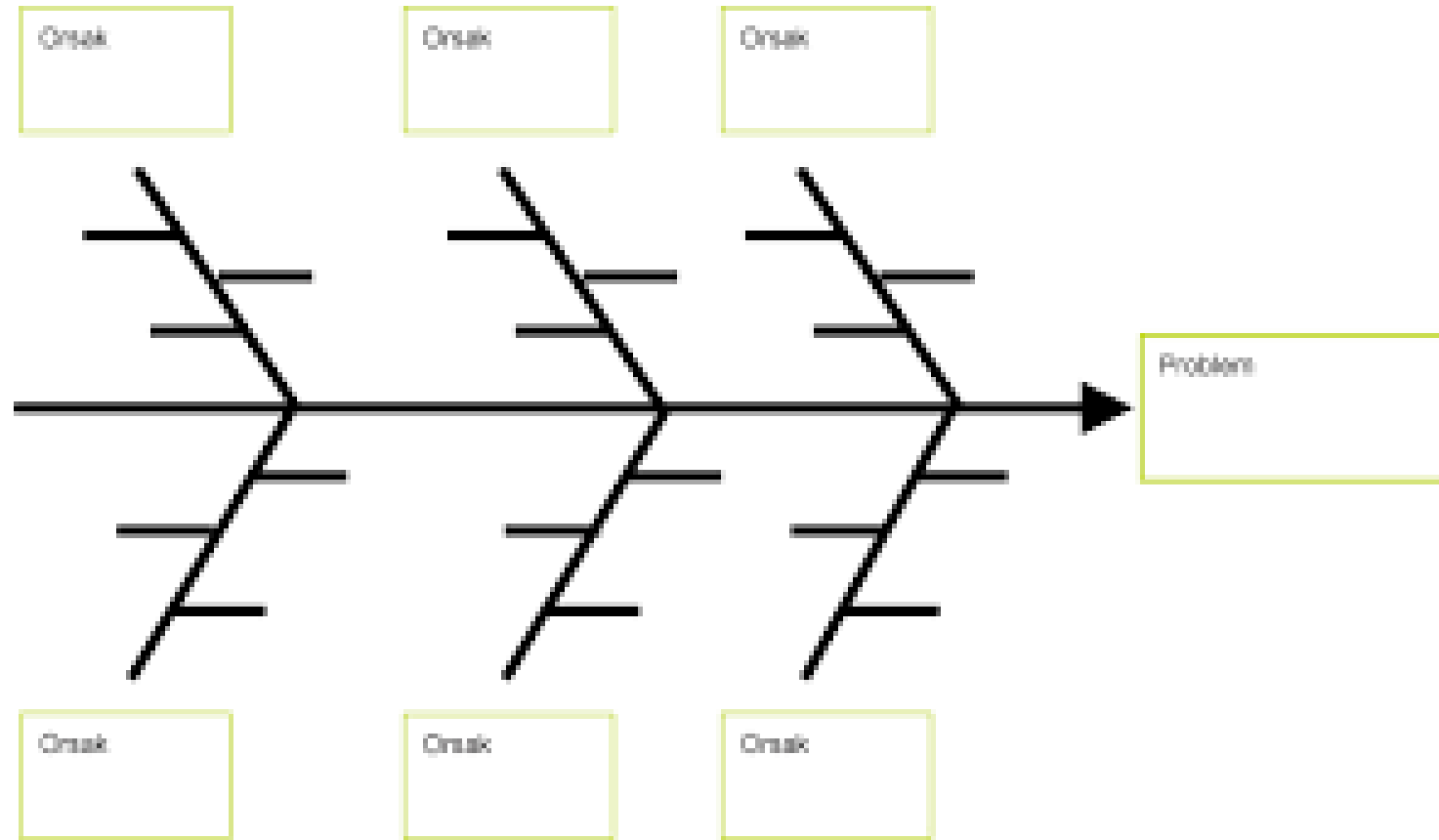
” Om du ändå inte vet vart du ska har
det ingen betydelse vilken väg du tar”

Alice i Underlandet

Orsak/verkandiagram Fiskbensdiagram

Formulera ett problem

- ▶ Formulera problemet som en VARFÖR fråga.
- ▶ Skriv förslag på ORSAKER till problemet.
- ▶ Gruppera FÖRSLAGEN.
- ▶ KATEGORISERA utifrån innehåll.
- ▶ Poängsätt eller välj det som NI i gruppen kan åtgärda.

PGSA Cykeln

T. Nolans och E. Demings förbättringsmodell

Förbättringar kommer från kunskap.

Bygger på tre basala frågor.

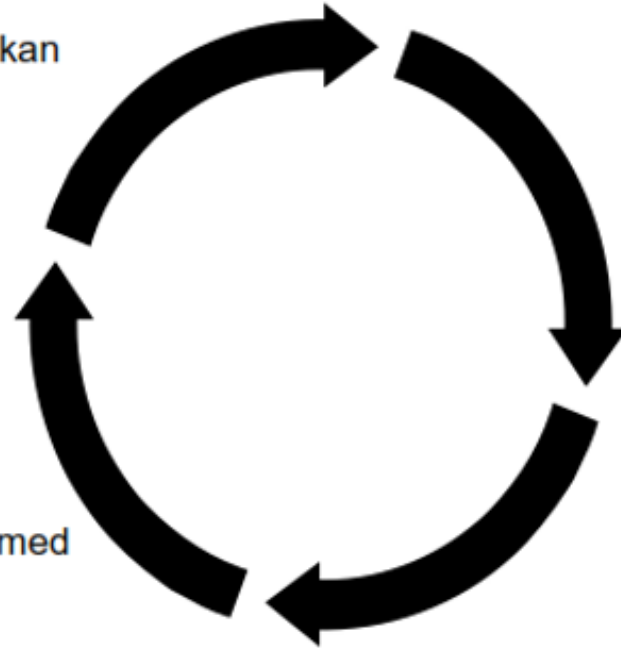
1. Vad försöker du uppnå?
2. Hur kommer du veta att en förändring är en förbättring?
3. Vilka förändringar kan vi göra som kommer att resultera i en förbättring.

PGSA cykeln

Lär/Handla:

- Vilka ändringar kan göras?
- Nästa cykel?

Planera:

- Sätt mål
- Frågor och förutsägelser
- Planera för att genomföra testen (vem, var, hur, när)

Studera:

- Analysera data
- Jämför resultat med förutsägelser

Göra:

- Genomför planen
- Dokumentera problem och oväntade observationer

Mål: .....

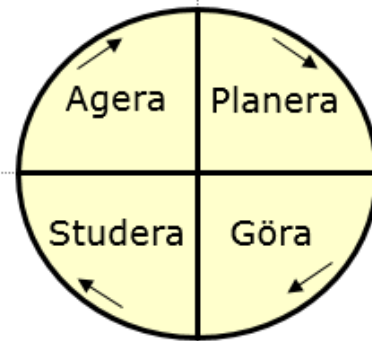
PGSA-cykel nr: .....

Mätning: .....

Förändring att pröva: .....

Agera: Vilka slutsatser drar vi av testet? behöver vi testa i större skala? Vilka förändringar bör göras mot bakgrund av de resultat testet visade?

Planera: Vem ska göra vad, var och när:

Studera/analysera: redovisa och tolka era data (bifoga diagram med tidsaxel).

Göra: Genomför förändringen enligt planen ovan. Beskriv eventuella svårigheter, avvikelser från planen och oförutsedda effekter.

Mål och mätning- vad vill vi uppnå?

Vilka förändringar har testats?

Nuvarande situation - hur gör vi idag och hur ser våra resultat ut?

Analysera– vad visar resultaten? Hur tolkar vi dem?

Problembeskrivning- Vilka är våra problem och varför?

Rekommendationer - Hur handlar vi utifrån resultaten?